

200.000
marek za numer

NAPRZÓD

4,500.000
marek miesięcznie

Redakcja i Administracja
Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcji Nr. 396.
Telefon Administracji Nr. 310.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Zagranicą 9,000.000 M
miesięcznie
Tygodniowo 1,000.000 M
w Krakowie
Wychodzi codziennie o g. 6 rano
z wyjątkiem dni poświęconych.
Konto czekowe PKO Nr 140.25b

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE

ODDZIAŁ W KRAKOWIE

RYNEK GL. Nr. 34, II. P. — (PALAC SPISKI)

PRZYJMUJE ZAPISY I WPLATY NA AKCJE:

BANKU POLSKIEGO

ORAZ OTWIERA RACHUNKI BIEŻĄCE W ŻŁOTYCH POL.

Dwa przewroty

Ostatnie wypadki w polityce światowej wskazują jasno, że ewolucja, czyli naturalny rozwój historyczny jest drogą daleko pewniejszą, aniżeli gwałtowna i krwawa rewolucja.

Weźmy tylko dwa wypadki, które się w ostatnich siedmiu latach zdarzyły a które mają znaczenie wprost epokowe: przewrót rosyjski w listopadzie r. 1917 i przewrót angielski w styczniu r. 1924.

Oba te przewroty wziął sobie za temat do niezmiernie ciekawego artykułu prezydent Masaryk który w czasopiśmie „Prítomnost” rozwija powyższą tezę, wychodząc od faktu, że śmierć Lenina nastąpiła tego samego dnia, co objęcie rządów przez partię socjalistyczną w Anglii. Dwa te wypadki bowiem są dla historii ogromnie doniosłe.

Prezydent Masaryk pisze:

„Największe państwo światowe ma więc rząd socjalistyczny; największe państwo w Europie (pod względem liczebny) już od lat kilku jest socjalistyczne, oficjalnie komunistyczne. Jeżeli co, to te dwa fakty mogą udowodnić, że wojna światowa, była rewolucją światową. Jest niemożliwym, aby miliony europejskich i amerykańskich mężczyzn przez lata całe nawzajem się mordowali i aby nad tem nie przemysleli należycie. a przez myślenia aby nie doszli do przekonania, że ustrój społeczny (reżym), za którego wybuchła wojna, nie da się nadal utrzymać. A myśleli o tem nie tylko żołnierze sami, ale także ich rodziny“.

„W Anglii socjalizm zwyciężył bez krwawej rewolucji, w Rosji zwyciężył socjalizm przez krwawą rewolucję. Lenin i jego zwolennicy głosili, że ich taktyka jest jedynie dobrą i że odpowiada naukom Marksa. Ale, że w istocie rzeczy nie jest ona jedynie dobrą — wykazuje przykład angielski już dziś. A że bolszewizm (jako taktyka marksistyczna) nie jest jedynie marksistycznym, musi być dla każdego jasno, kto zna Marksa i Engelsa. Dla rewolucji rozumiał krwawą rewolucję. Marks był w wirze rewolucyjnym roku 1848. Później jednak przyjął dla socjalizmu, jako główną i rozstrzygającą taktykę — parlamentaryzm, rewolucję przez kartkę do głosowania. To stwierdził Engels krótko przed swoją śmiercią z taką dokładnością, że nie ulega ona ani wątpliwości, ani dyskusji. W Anglii tedy zwyciężyła również taktyka Marksa, nie tylko w Rosji. W Anglii zwyciężył Marks dojrzalszy, socjalistyczny, marksistyczny i pobit niemarksistów“.

„Przykład Anglii — w znaczeniu politycznym — utwierdzi w przekonaniu, że krwawa rewolucja — to stara metoda. Niekrwawa rewolucja (nie tylko parlamentarna, ale i liberalna itd.) — jest nową metodą. Bez rewolucji głów i serc — rewolucja polityczna i społeczna pozostaje zawsze powierzchowną“.

„Nie można każdej krwawej rewolucji wykluczyć. Ale należy wyczerpać najpierw wszystkie inne środki i próby. Rewolucja musi być dobrze przygotowana. — Każdy człowiek winien w życiu i w polityce uznać, że życie i osoba każdego człowieka są mu święte. Rewolucja rosyjska nie przyniosła tego, czego Lenin oczekiwiał właśnie dlatego, że rewolucja ta nie była przygotowana, że nie było dość reform. Zaczekajmy, co natomiast przyniesie bezkrwawa rewolucja angielska“.

„Gospodarzo, duchowo i wogóle kulturalnie różni się Rosja od Anglii. Dlatego też i rewolucje były tu i tam także różne. Ale odnosi się to i do początków rewolucji angielskiej w XVII wieku. Porównajmy wyrok na Karola I., jego publiczne powieszenie — a śmierć cara rosyjskiego“.

„Także co do osób przywódców są tu i tam znaczne różnice. Przywódcy rosyjscy wyrosli wśród gwałtów caratu, a więc uznali jedynie spiski, przywykli do konspiracji, stali się jakoby arystokratami rewolucyjnymi, zawodowcami, wierzący w rewolucję rosyjską i światową z góry — Blanquin, Bakunin, Neczajew. W gruncie rzeczy — uznali taktykę caratu: że nad narodami panuje mniejszość, panują wielkie i silne jednostki. Zasada to — oczywiście niedemokratyczna. Lenin zapewne miał przed oczyma los swego brata, który był zawiśł na szubienicy w boju z caratem“.

A w Anglii?

„Rewolucjonista angielski był wychowany w kraju konstytucyjnym i w organizacjach robotniczych. Był najpierw (Mac Donald) nauczycielem i pastorem ewangelickim. Jako nauczyciel pojął ewolucyjny rozwój duszy ludzkiej i społeczeństwa. Stąd właśnie jego ideały ludzkie i ludzka taktyka“.

Słowa prezydenta Masaryka są wielce znamienne, bo Masaryk wypowiedział je jako reasumpcję dotychczasowych wypadków, jako wynik dotychczasowego rozwoju historycznego rewolucji pozytywnej.

Z przykładów angielskiego i rosyjskiego nas pociąga do naśladowania metoda angielska, jako prowadząca pewniej i gruntowniej do urzeczywistnienia celu socjalistycznego.

Angielska sztuka rządzenia

Gdy sprawa irlandzka zdawała się zagrażać całości Wielkiej Brytanji, gdy walki tamtejsze — poza wszystkimi skutkami wojny domowej — spowodowały naprężenie między Ameryką a Anglią, wówczas wystąpił Lloyd George i po krótkich układach uporządkował sprawę, która od 50 lat była najzapaleńszym miejscem w polityce angielskiej. Przez mądre ustępstwa Anglija pozyskała w swym największym wrogu wiernego sojusznika, który z bronią w rękę bronił potem umowy, którą jego reprezentanci zawarli z reprezentantami Anglii.

Najniebezpieczniejszym dla Anglii zaagdnieniem są Indje. Kraj o blisko 300 milionowej ludności w ostatnich latach zaczął budzić się do świadomości narodowej i głośno wołać o przynajmniej takie prawa w obrębie imperjum, jakie mają Kanada, Australia czy południowa Afryka. Anglija utrzymuje swe panowanie w Indjach nie dzięki swej sutyści armji, lecz dzięki nienawiści panującej między mahometanami a różnymi sektami Budyzmu, których nienawiść wzajemna jest tak silną, że nie daje im możności połączenia się do walki przeciw wspólnemu ciemiężcy. Są jednak objawy, że Hindusi budyjscy, bez pojednania się z Hindusami mahometanami organizują walkę z Anglią, walkę, której wyobrazicielem stał się Gandhi.

Ten uznany przywódca stu milionów Hindusów prowadzi tę walkę w dziwny sposób: nie uznaje on walki orężnej, odrzuca myśl powstania i wogóle użycia siły przeciw sile, lecz propaguje bierny opór, strajki i bojkoty jako prowadzące do zrzucenia jarzma angielskiego. Jakie powodzenie Gandhi tą swą metodą osiągnął, o tem trudno wydać sąd wobec tego, że władze angielskie w Indjach wykonywują ścisłą cenzurę tak, że wiadomości nadchodzą stamtąd tylko takie, jakie rząd chce puścić w świat.

W każdym razie pewnem jest, że agitacja Gandhiego dała się władzom angielskim dobrze we znaki. Po kilku latach lekceważenia jej Gandhi stał się potęgą, z którą Anglija próbowała się uporać, skazując go na 6 lat więzienia. Wyrok ten wywołał skutek wprost przeciwny: w całych Indjach czczono męczennika, propagowany przez niego bierny opór przybrał na sile, zagranica krytykowała ten wyrok na człowieka niezwykłego, o najczystszych ideałach. Rząd angielski, rząd robotniczy rozumiał, że przyszła pora na zastosowanie starej wypróbowanej angielskiej sztuki rządzenia i oto w wyniku tego zastanowienia ogłoszono, że Gandhi został uwolniony z więzienia dla poratowania zdrowia nadwężonego operacją ślepej kiszki. Gandhi otrzymał pozwolenie wyjazdu na sześć miesięcy do kąpieli morskich, a niezawodnie stanęło między nim a władzami ciche porozumienie, że przez ten czas powstrzyma się od wszelkiej agitacji.

Z ogromnym uznaniem prasa zagraniczna pisze o tym postępkach rządu Macdonalda, który dowodzi, że tam, gdzie chodzi o walkę ideową, rząd robotniczy nie chce stosować brutalnej siły. Sprawa ta jest dalszym dowodem zrozumienia Anglii dla współczesnego kierunku umysłowego, który w brutalnym stosowaniu siły nie widzi najwyższej sztuki rządzenia, widząc ją raczej w mądrym naginaniu się do okoliczności.

Aresztowanie generała za udział w PPP

Warszawa (AW). „Kurjer Poranny“ donosi, że wczoraj aresztowano generała Gustawa Macewicza, inspektora wojsk lotniczych, w związku ze sprawą PPP.

O uczestnictwie gen. Macewicza w PPP wspominała już, między innymi jako o pogłosce, zasłu-

gującej na dokładne zbadanie, interpelacja posłów PPS. Niebawem w prasie warszawskiej pojawiły się rewelacje, podające, iż w mieszkaniu gen. Macewicza miały się właśnie odbywać zebrania kierowniczych PPP.

Socjalizm we Francji

Kongres socjalistów francuskich w Marsylii

Tegoroczny kongres socjalistów francuskich, który się odbył w Marsylii w końcu stycznia i w pierwszych dniach lutego, zajmował się głównie sprawą wyborów i taktyki wyborczej. Z tego też stanowiska rozpatrywać należy uchwały kongresu i jego znaczenie.

Wobec niesprawiedliwej ordynacji wyborczej, wyznaczającej premje za większość głosów, uzyskanych przez jedną z list, partja prawie jednomyślnie wypowiedziała się jeszcze przed kongresem na konferencjach lokalnych na rzecz sojuszu wyborczego z innymi partjami lewicy. Różnice zdań powstały jednak w sprawie charakteru tego sojuszu. Uwydatniły się kierunki następujące:

1) Blok wyborczy tylko z komunistami. Kierunek ten reprezentowany był przez okręg du Nord (Północy), ale też z zastrzeżeniem, że w innych okręgach o charakterze mniej robotniczym i bardziej zagrożonych ze strony Bloku Narodowego, dopuszczalne są sojusze z lewicą burżuazyjną.

Tu warto dodać, że przed kongresem socjalistów odbył się kongres komunistów francuskich, którzy uchwalili wystosować do socjalistów list z propozycją utworzenia „jednego frontu” wyborczego, ale zarazem postawili warunki, od których przyjęcia uzależniają udział swój w bloku z socjalistami. Komuniści żądają, aby socjaliści zrzekli się sojuszu wyborczego z partjami lewicy burżuazyjnej, aby odrzucili z góry możliwość współudziału w rządzie koalicyjnym, a także — co nie ma żadnego związku z wyborami — aby socjaliści odbudowali jedność robotniczą w związkach zawodowych, unicestwiona przez samych komunistów! Zuchwale śmieszne „warunki” komunistów mają, jak widać, jedynie ten cel, aby socjaliści dobrowolnie wyrzekli się niewątpliwych korzyści wyborczych z sojuszu z partjami lewicy mieszczańskiej dla wzmocnienia pozycji komunistów. Propozycji komunistycznej socjaliści nie wzięli serio i przeszli nad nią do porządku jeszcze przed kongresem.

2) Blok wyborczy ze wszystkimi elementami, wrogimi w stosunku do t. zw. „bloku narodowego”, a więc od komunistów do radykałów socjalnych. Ale blok obowiązywałby tylko na czas wyborów, wszelkie kompromisy programowe byłyby wyłączone. Byłby to „blok jednodniowy”, jak

go nazywa rzecznik tego rodzaju sojuszu, tow. Compere-Morel. Podobne stanowisko zajmują Blum i Braecke, których rezolucja domaga się, aby we wszystkich okręgach, zagrożonych przez blok narodowy, tworzono blok lewicy, ale pod kontrolą naczelnych władz partyjnych. Rezolucja jest przeciwna udziałowi socjalistów w rządzie.

3) Blok wyborczy z lewicą burżuazyjną ma być rozszerzony na okres powyborczy i umożliwić ewentualny udział w rządzie. Należy więc porozumieć się co do kilku najważniejszych punktów programowych w polityce zagranicznej i wewnętrznej. Blok reakcyjny może być obalony tylko przez blok lewicy i w razie potrzeby nie należy cofać się przed odpowiedzialnością za udział w rządzie. Przedstawicielami tego kierunku są: Varenne, Renaudel, Paul Boncour i inni.

Dyskusja trwała długo. Kilka szczegółów tej dyskusji, jako też rezolucję, przyjętą przez kongres, podamy później.

Na kongres przybyło 260 delegatów, reprezentujących 73 okręgi na ogólną ilość 83 okręgów. — W porównaniu z rokiem ubiegłym zaznaczył się postęp w 50 okręgach. Od czasu rozłamu w Tours partji udało się odzyskać z powrotem od komunistów 20 okręgów. Partja liczy 51 tysięcy członków, opłacających podatek partyjny. Komuniści, którzy po rozłamie liczyli 130 tysięcy członków, obecnie liczą 50 tysięcy.

Z zagranicy przybyli delegaci z Anglii (Williams), Belgii (Vandervelde), Czechosłowacji (Soukup), Hiszpanji (Santiago). Depesze powitalne nadesłały partje socjalistyczne Austrii, Polski, Niemiec, Rosji, Holandji, Norwegii, Szwecji, Węgier i Litwy, oraz osoby poszczególnie.

Na wniosek Renaudela, wysłano depeszę do Moskwy z żądaniem zupełnego zwolnienia eserów i ułaskawienia Pomerika, ministra b. rządu socjalistycznego w Gruzji, zagrożonego śmiercią. Od spełnienia tych żądań socjaliści francuscy uzależniają swoje poparcie dla sprawy uznania rządu sowietów przez rząd francuski.

W sprawie organu centralnego partji „Populaire” administrator Compere Morel stwierdził, że dziennik ten rozwija się powoli, ale stale. Największą przeszkodą pisma są liczne tygodniki prowincjonalne, odciągające czytelników.

PPS przeciw ustawie o wskaźniku drożyznianym

Rozmowa z posłem Ziemięckim

W ostatnich dniach obóz robotniczy zdradza niedwuznaczne niezadowolenie z obecnego oblicza ustawy wskaźnikowej.

Gdyby nawet sejm odrzucił poprawki wniesione przez senat, nie zdoła jednak zmienić stanowiska klubów robotniczych, które obecnie dążą do całkowitego obalenia ustawy. Jest to fakt pierwszorzędnej wagi. Ażeby go należycie oświetlić, zwróciła się w tej sprawie redakcja łódzkiego „Głosu Polskiego” do posła Ziemięckiego, który powiedział co następuje:

— Prawdą jest, że w chwili obecnej w stosunku do ustawy wskaźnikowej zajęliśmy stanowisko negatywne. Źródłem tego jest brzmienie pierwszego ustępu drugiego artykułu ustawy, który głosi, że w tych kategoriach płac, które osiągnęły równie przedwojenną przymus stosowania wskaźnika nie obowiązuje.

Na tem oparli obecne swe stanowisko przemysłowcy. Tymczasem w chwili obecnej okazało się, że przetrzeć, która dzieli większość płac od poziomu przedwojennego jest niewielka, równocześnie jednak drożyzna, aczkolwiek tempo jej nieco osłabło czyni dalsze postępy. Zastosowanie wymienionego artykułu wprowadziłoby pozatem szalony chaos, gdyż cenniki obecne w stosunku do przedwojennych bardzo się różnią swą konstrukcją.

Narazie od oficjalnego i czynnego wystąpienia przeciw ustawie wstrzymaliśmy się, gdyż akcję naszą uzależniamy od opinii centralnej komisji związków zawodowych. Odpowiednią deklarację złożyliśmy ministrowi Darowskiemu, przyczem zaproponowaliśmy wycofanie ustawy. P. Darowski ostatecznej odpowiedzi jeszcze nie udzielił. Chodzi mianowicie o zdecydowanie czy z parlamentarnego i prawnego punktu widzenia jest to możliwe. Gdyby minister pracy zajął stanowisko przeciwnie, będziemy dążyli do odwołania ostatecznej uchwały. Tem też należy tłumaczyć, że ustawa ta w czasach ostatnich ciągle spadała z porządku

dziennego obrad. Stanowisko takie zajęły również kluby NPR i ChD.

Jak się wspomniany dziennik dowiaduje, zarówno marszałek Rataj, jak i referent ustawy poseł Rusinek zwlekają z postawieniem jej na porządku dziennym do czasu skrytalizowania się w tej sprawie opinii i żądań klubów robotniczych. Te ostatnie oczekują na wyjaśnienie się obecnej sytuacji, co niewątpliwie nastąpi po ostatecznym zlikwidowaniu zatargu w przemyśle włókienniczym, który zakończył się 5 bm. zawarciem ugody.

Wiadomości z Rosji

Z końcem stycznia przez szereg dni z rządu prasa polska podawała na podstawie rozmaitych źródeł wieści z Rosji, wyglądające na rozłam wśród komisarzy ludowych. Wieści te zajmowały się głównie osobą Trockiego, o którym głosiły niemożliwe rzeczy: Trocki chory (zwarjował!) i odesłany do sanatorium, Trocki chciał wywołać bunt wśród czerwonej armii i został aresztowany, Trocki skazany został na wygnanie do dziury prowincjonalnej i tem podobne sensacje.

Co z tych wieści się pokazało? Przy wyborze nowego rządu sowieckiego tj. kilku stanowiących ten rząd komisarzy ludowych, Trocki został ponownie wybrany komisarzem ludowym dla spraw wojskowych. Było to doniesienie urzędowe, nie „wieści”. Okazuje się zatem, że przez kilka dni rozszerzano bajki, na podstawie których czytelnicy gazet musieli dochodzić do fałszywego wyobrażenia o położeniu w Rosji.

Zaledwie przebrzmiała ta historia, pojawiła się na widowni druga, właściwie zaczyna się ciąg dalszy starej historii. Są w Polsce pisma, które u-

ważają sobie za zaszczyt, że mają „na pograniczu polsko-sowieckim” informatorów, donoszących im dzień w dzień inną nowinę, coraz okropniejszą. Pośród tych nowin rozmaite bunty i powstania chłopskie są zawsze na repertuarze. Raz tu, drugi raz tam wybucha taki bunt, chłopci mordują i palą urzędników sowieckich, rozbrajają niechętnie walczące wojsko itd. Gdyby choć dziesiąta część wiadomości „od własnego korespondenta” była prawdziwą, to w Rosji nie byłoby już ani jednego urzędnika sowieckiego, a wojsko musiałoby przynajmniej raz na miesiąc zmieniać swój skład aż nie stałoby wogóle rekrutów.

Ostatnią, wczoraj przez prasę londyńską w świat puszczoną wieścią, jest bunt wojskowy, wedle opisu o bardzo poważnym wyglądzie. Nie może chyba być większego niebezpieczeństwa dla rządu sowieckiego, jak bunt jedynej jego podpory: czerwonej armii. Bunt kilku dywizyj, marsz na Moskwę — to znaczy koniec rządów sowieckich. Skądże te wieści pochodzą? Jako ich źródło podają londyński „Daily Mail”, a więc gazetę o najniższym poziomie moralnym, organ osławionego lorda Northcliffe (obecnie jego brata lorda Rothemere), znany z tworzenia najtłuszczej kaczek i w dodatku wrogim dla sowietów usposobieniu.

Czy sobie rozsądny czytelnik wyobraza, że w angielskim czy włoskim ministerstwie spraw zagranicznych nie wiedzieliby o tak doniosłym wydarzeniu, jak bunt wojskowy? Czy Anglija i Włochy uznałyby rząd, zawarły umowy z rządem, któremu grozi upadek z powodu rewolucji wojskowej? Z jakiej racji możnaby sądzić, że obskurny i stronnicy dziennik ma lepsze informacje, aniżeli organ państwowy? Prosta rzecz: prasa Northcliffea kopie dołki pod rządem partji pracy i usiłuje go skompromitować, głosząc: patrzcie, z kim rząd robotniczy się wdaje — z sowietami będącymi w przeddzień upadku, przeciw którym własne wojsko się buntuje.

Siódmy już rok istnieje rząd sowiecki, a niema dnia, aby nie głoszone, że już już upada. A tymczasem rząd ten coraz bardziej się wzmacnia, wchodził pomału na arenę polityki europejskiej, ba — państwa ubiegają się o jego względy, ciągną go do Ligi narodów. Można o dyplomacji europejskiej mieć różne sądy, ale nikt chyba nie przypuści, aby była tak ograniczoną, żeby się kumała z rządem, który niema pewnego jutra. Nikt nie może przesądzać, co w Rosji się stanie, czy i kiedy rząd sowietów upadnie na rzecz monarchji czy innego ustroju, ale przecież takie rzeczy nie odbywają się na poczekaniu; nie znika z widowni po 6 latach istnienia rząd, który bądź co bądź ma zwolenników, który trzyma silnie władzę, któremu zresztą wszystkie dotychczasowe zapowiedzi bliskiego upadku nie zaszkodziły, który ostatnio przeżył tak ciężką próbę, jak zgon swego twórcy i największego umysłu.

Czas skończyć z tą grą w ciuciubabkę! W chwili, gdy Polska jest z rządem sowieckim w normalnych stosunkach dyplomatycznych po formalnym jego uznaniu i po zamianowaniu obu stronnych posłów, gdy uznanie przez Anglię i Włochy jest faktem a uznanie przez inne państwa kwestją najbliższej przyszłości — w takiej chwili głuportą jest puszczanie w świat nieuzasadnione alarmy i obudzać nimi pewne nadzieje. Pamięamy jeszcze, jak podczas wojny światowej wychodziły z Lugano na granicy szwajcarsko-włoskiej sensacyjne a skłamane doniesienia w tym stopniu, że każde kłamstwo nazywano generalnie „wiadomością z Lugano”. Taksamo obecnie wszystkie wiadomości wychodzące z pogranicza sowieckiego (specjalność pewnych gazet i pewnych agencji informacyjnych) należy w czambuł zaliczyć do tej samej kategorii, co wieści z Lugano. A już zupełnie do kosza należą wiadomości brukowej prasy londyńskiej.

Takimi metodami rządu sowieckiego się nie obali.

Artyści Sceny Robotniczej w Krakowie
urządzą w sobotę 9 lutego 1924 o godz. 8 wieczór
w Sali Związku, ul. Dunajewskiego 5, II. p.

172 **Wielką Zabawę taneczną**

Zaproszenia wydaje Czytelnia Robotnicza, ul. Dunajewskiego 5, II. p. od godziny 7 do 8 wieczór.

PANIE I PANOWIE Od soboty dnia 9 bm. zobaczycie w Krakowie arcydzieło filmowe, które u wszystkich swą niewidzianą dotychczas wspaniałą techniką, reżyserją, ogromem scen masowych wywoła zdumienie, zachwyt i rozkosz. — Tytuł tego najwspanialszego arcydzieła:
ROMANS KSIĘŻNICZKI DE VALOIS
 174
 w kinoteatrze „Sztuka“.

Bochenek chleba kosztuje 880.000 mp

Oblady urzędowe obniżono na 800.000 mp

Wczoraj odbyło się posiedzenie miejskiej komisji cennikowej, na którym obniżono ponownie i to dosyć wydatnie ceny pieczywa. I tak od dzisiaj obowiązują następujące ceny: 1 kg. chleba żytniego z 70 proc. przemiału 440 tys. mk. (dotąd 490 tys. mk.), ciemnego 400 tys., 6 dkg. bułka gładka 50 tys. (dotąd 52 tys.), 3 dkg. wiedeńska 36 tys. (dotąd 38 tys.). Jeżeli się zważy, że chleb przed 13 dniami osiągnął 1,100.000 mk. za 2 kg. bochenek, to obecnie niżka wynosi 220 tys. mk. na bochenku, czyli 20 proc. Władze miejskie winny dopilnować, by sklepikarze trzymali się ściśle określonych przez komisję cen. Przyznana ostatnia

nadwyżka dla sklepów wynosi 5 tys. mk. na 1 kg., wobec czego bochenek chleba w sklepach kosztować powinien 890 tys. mk.

Komisja zezwoliła piekarzom na wypiek pieczywa luksusowego, przyczem cena 4 dkg. bułki wiedeńskiej nie może przekraczać 50 tys. mk. Również obniżono cenę chleba z piekarni miejskiej na 420 tys. mk. za 1 kg. dla sklepów, zaś na 400 tys. mk. dla zakładów obrotowych.

Komisja zajęła się następnie cenami obiadów urzędowych, które obniżono z 1 milj. mk. na 800 tys. mk.

Jeszcze sprawa cukru dla miast i kooperatyw

Jak wiadomo magistrat krakowski i kooperatywy nie przyjęły transportów cukru z kontyngentu styczniowego, z powodu zbyt wygórowanej ceny, przyczem poczyniono kroki w sferach rządowych i u cukrowników o znaczne ustępstwa na rzecz konsumentów. Wynikiem pertraktacji, jakie przedstawiciele gminy i konsumów krakowskich przeprowadzili w Warszawie było uzyskanie niżki akcyzy rządowej od cukru, oraz wyje-

danie u cukrowników korzystniejszej dla gminy kalkulacji. Wobec tego cena 1 kg. cukru będzie obniżona prawdopodobnie o 200 tys. mk.; szczegółowe obliczenie przeprowadzone zostanie w przyszłym tygodniu. Po nadesłaniu przez cukrownie nowych faktur gmina i kooperatywy zadecydują ostatecznie, czy kontyngent styczniowy jest możliwy do przyjęcia.

Wielka obława na przemytników i waluciarzy

Niezwykła odyseja lotnej brygady

Lotna brygada wywozowa urządziła w ostatnich dniach obławę za przemytnikami na pograniczu Czechosłowacji na linii Muszyna-Nowy Sącz. Podczas tej obławy przytrzymał Izrael Majera Rosenbauma, znanego przemytnika sukna, oraz innych artykułów przemycanych do Polski. Rosenbaum poszukiwany był przez wojskowość za uchylanie się od służby wojskowej. Znalezione przy nim rozmaite notatki świadczące o masowym i szeroko rozgałęzionym przemytnictwie. Podczas dalszej rewizji lotna brygada przytrzymała w pociągu pociągów uchylających się od służby wojskowej Oskara Szyje Landau z Nowego Sącza i Wolfa Klausnera z Muszyny. W Limanowej podczas jarmarku lotna brygada zrobiła obławę, w czasie której skonfiskowała oboje waluty u Leo-

polda Szymanka i Hermana Steinera, właściciela składu spirytusu. Zakupywali oni dolary u wieśniaków i prowadzili tajne banki. W powrotnej drodze z obławy członkowie lotnej brygady podczas kontroli pociągu z Krakowa do Katowic przytrzymał Leopolda Gassnera z Zakopanego, przy którym znaleziono 23 dolary, dalej zakwestjonowano przy Ozjaszu Liście z Rzeszowa 200 dolarów, przy Jakubie Rosenfeldzie z Warszawy 74 dolary, przy Szymonie Lichcie z Jarosławia 798 dolarów i 1400 koron czeskich. Wszystkich aresztowano. Wreszcie w pociągu między Oświęcimiem a Skawiną przytrzymał przemytnika sacharyny z Niemiec, niejakiego Szymona Kleinmana z Zatora. Skonfiskowano mu większą ilość sacharyny.

— o p o —

RUCH PASZPORTOWY W KRAKOWIE. Jak się dowiadujemy, mimo wprowadzenia waloryzacji opłat paszportowych ruch w biurze paszportowym przy krakowskiej Dyrekcji policji wcale nie osłabł. Przeciętnie załatwia biuro dziennie około 15 podań o paszporty i tyleż przedłużeń ważności paszportów. Obecnie najczęściej podają wpływa o wyjazd do Austrii, podczas, gdy dawniej skierowywał się ruch do Niemiec. Dienne wpływy krakowskiego biura paszportowego wynoszą przeciętnie 600 milj. mp.

KAWALERSKA JAZDA. Policja aresztowała Jana Czuba, który będąc w stanie pijanym jeździł „po kawalersku” sankami po ulicach Podgórze, wywołując popłoch wśród przechodzącej publiczności.

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj wchodzi na afisz sztuka K. Dickensa „Świerszcz za kominem”, przygotowywana przez p. Wysocką nowym sposobem pracy zespołu artystów w kilku obsadach w rolach głównych oraz grania sztuki bez suflera. „Świerszcz” grany będzie w niedzielę wieczór oraz kilka razy w przyszłym tygodniu. Jutro po południu „Złoty wiek rycerstwa” Marlowa, który po tem przedstawieniu schodzi z repertuaru b. sezonu.

Z TEATRU BAGATELA. „Chłmery” powtórzone będą dzisiaj oraz w niedzielę i poniedziałek. Dzisiaj „Noc Sabatu” o godz. 4 po poł. po cenach niższych. W niedzielę o godz. 4 po poł. komedia de Flersa i de Croisseta „Prawda w winie”. Ceny niższe.

OPERETKA. „Katja tancerka” grana będzie dziś w sobotę i jutro w niedzielę. W niedzielę po poł. operetka Gilberta „Szczęście Mery” z pp. Kozłowska, Kwiecińska, Wesółowski, Sempoliński, Karasiński, Rewera-Rewski i Bojnarowski w głównych partjach. W poniedziałek „Katja tancerka” (debiut Władysław Jaskówny w partii Maud. We wtorek wznowienie „Księżniczki czardasza” z p. Czerniawska, Wesółowski, Kozłowska, Sempoliński.

PORANEK SYMFONICZNY (BERLIOZ-LISZT) odbędzie się ulodwołalnie w niedzielę 10 bm. Dyrygować będzie prof. Bolesław Wallek-Walowski, solistą będzie Józef Sliwiński.

Z Polski

PRZYWRÓCENIE RUCHU KOLEJOWEGO.

Po wczorajszej całodziennej i całonocnej pracy wszystkie tory w obrębie dyrekcji warszawskiej zostały oczyszczone. Ruch mniejszej normalny zarówno z Krakowem jak i Górnym Śląskiem został wczoraj rano przywrócony, chociaż pociągi nadchodzą jeszcze z wielkim opóźnieniem.

ECHA ZAJŚĆ LISTOPADOWYCH W TARNOWIE. W „Naprzodzie” z dnia 7 lutego umieszczono notatkę z Tarnowa pod tytułem „z sali sądowej”, która to notatka donosi o rozprawie tow. Ciołkosza, Wójcika i Łacheckiego o zajęcia listopadowe i że mieli oni być skazani na 10-dniowy areszt z zamianą na 20 złotych polskich grzywny. Notatka ta o tyle jest mylna, że odbyła się wprawdzie rozprawa ale tylko przeciw tow. Wójcikowi i Adamowi Ciołkoszowi, który został skazany na 10 złotych pol. grzywny, zaś rozprawa Wójcika została odroczone. Tow. Łachecki natomiast nie otrzymał jeszcze aktu oskarżenia i rozprawa odbędzie się później.

ŚLEDZTWO PRZECIW UKRAIŃSKIEJ SOC. DEMOKRACJI. Ze Lwowa donoszą: W związku ze śledztwem w sprawie ukraińskiej partii socjalno-demokratycznej, policja przeprowadziła wczoraj i przedwczoraj szereg rewizji w Drohobyczu, Tarnopolu i szeregu miast województwa tarnopolskiego. Wobec uzyskania dowodów, że akcja ta popierana była materialnie przez jeden z rządów państw sąsiednich i miała charakter antypaństwowy, w najbliższych dniach ukraińska partja socjalno-demokratyczna ma zostać zlikwidowana na całym terenie Rzeczypospolitej. Władze policyjne opieczętowały w Drohobyczu lokale tamtejszych towarzystw ruskich: „Proświty” i biblioteki imienia Iwana Franka.

KRZYWDA ROBOTNIKA KOLEJOWEGO. Otrzymaliśmy następujące, słuszne żale: Stanisław Kościelniak, robotnik kolejowy przed wojną a pod-

czas wojny przydzielony do służby wartowniczej uległ eskortując jeńca ukraińskiego do obozu jeńców w Wadowicach w nocy z 18 na 19 maja 1920 w pociągu pospiesznym, jadącym ze Lwowa do Krakowa w pobliżu stacji kolejowej Jarosław katastrofie zderzenia pociągów a w szczególności dostał się między dwie ławki wagonu kolejowego i został w zupełności przygnieciony. Wskutek tedy wypadku wytoczył Kościelniak, który liczył wówczas trwać 20 lat i był kwitującym młodzieńcem Skarbowi Państwa proces o odszkodowanie za doznany ból i o rentę przed Sądem okręgowym jako handlowym w Przemyślu. W procesie tym ustalił Sąd na podstawie orzeczenia znawców profesora Wachholza, dra Jankowskiego i dra Lauera, że Kościelniak doznał z powodu wypadku kolejowego głuchoty na uchu lewym, która jest kalectwem trwałym i niezdolnym do żadnej poprawy a nadto głuchoty na prawym uchu, które jednakowoż może z czasem częściowo ustąpić, jednakże prognozy w tym kierunku nie można na razie stawiać, a nadto ciężkie funkcjonalne zaburzenia nerwowe, które jeszcze dziś po latach powodują ciężkie bóle, zawroty głowy i dreszcze (neuroza traumatyczna) i na tej podstawie uznał, że zdolność zarobkowa Kościelniaka zmniejszyła się conajmniej o 50%.

Sąd handlowy w Przemyślu zasądził Skarb Państwa po przeprowadzeniu wszelkich dowodów wyrokiem z 14 marca 1923 Cg. II. 53/20/31 na zapłacenie Stanisławowi Kościelniakowi: 1) tytułem nawiazki za wycierpiane ciężkie bóle kwotę 100.000 Mp. z 6% od 15 sierpnia 1920 t. j. od dnia skargi, 2) tytułem dożywotniej renty miesięcznie: a) od 1/3. 1921 do 31/8. 1921 po 10.000 Mp., b) od 1/9. 1921 do 28/2 1922 po 20.000 Mp., c) za czas od 1 marca do 31 sierpnia 1923 po 30.000 Mp., d) od 1/9 1922 i nadal po 50.000 Mp. i 3) kosztu sporu w kwocie 428.100 Mp. Wniesiona przeciwko temu wyrokowi apelacja przez Stanisława Kościelniaka odniosła o tyle skutek, że Sąd apel. we Lwowie wyrokiem z 5/9. 1923 Bc I. 373/23/3 podniósł nawiazkę za ból do kwoty 500 tys., a resztę ustępów wyroku Sądu handl. w Przemyślu zatwierdził i zasądził Skarb na ponoszenie kosztów postępowania odwoławczego.

Przeciwko temu wyrokowi wniósł Stanisław Kościelniak przez swego zastępcę prawnego adw. dra Kremlera w Krakowie rewizję do Najwyższego Trybunału wywodząc, że kwoty przyznane przez niższe Sądy muszą być zapłacone przynajmniej przez Skarb Państwa wedle tej wartości wewnętrznej względnie siły nabywczej jaką miała marka pol. w czasie płatności poszczególnych rat, względnie płatności nawiazki i kosztów, gdyż inaczej całe odszkodowanie, przyznane Kościelniakowi byłoby zupełnie iluzorycznym. Gdyby bowiem Kościelniak obecnie w roku 1924 zmuszony był przyjąć po przeprowadzeniu sporu w 5. Instancjach (wyrok 2 razy zniesiony) kwoty przyznane mu według nominalnej wysokości za lata 1921, 1922 i 1923 to byłoby to równoznacznym ze zupełnym skonfiskowaniem mu jego pretensyj. Albowiem Kościelniakowi należałaby się kwota uwzględniając wewnętrzną wartość marki pol. w czasie płatności jego roszczeń najmniej 2.000 dolarów, a gdyby tę kwotę nominalną musiał z powodu pniaactwa Skarbu Państwa dziś przyjąć to wartość nominalna wynosząca 2,100.000 Mp. przedstawia ledwie wartość 2 bochenków chleba a nie pobory za 3 1/2 lat i nawiazkę za niesłychane bóle wycierpiane i za trwałe okaleczenie.

Mimoto zatwierdził Sąd Najwyższy wyrokiem z 18 grudnia 1923 III. Rw. 1253/23 wyrok Sądu Odwoławczego i wbrew przyjętej zresztą konsekwencji we wszystkich innych orzeczeniach zasadzie, że jedna strona nie może się bogacić kosztem strony drugiej, że przegrywający dłużnik odpowiada wierzycielowi za dewaluację marki pol. i wbrew zasadzie o waloryzacji przyjętej w orzeczeniu plenarnym z 17/6. 1923 w tym wypadku gdy chodziło o odszkodowanie robotnika kolejowego, za ciężkie kalectwo, który przez 3 lata procesuje się, będąc zupełnie zniszczony i na łasce swoich krewnych, że marka polska jest według ustawy z dnia 15 stycznia 1920 poz. 26, Dz. u. p. prawnym środkiem płatniczym na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i że przewartościowanie we wyroku obiegowej monety względnie oznaczenie odszkodowania wedle kursu marki pol. zagranicą, albo wedle kursu dolara lub franka szwajcarskiego jest niedopuszczalne i że zatem rozstrzyga nominalna a nie rzeczywista wartość marki polskiej.

Tak tedy Kościelniak otrzymuje obecnie za pobory 3-letnie i za odszkodowanie za ból w myśl wyroku Sądu Najwyższego kwotę 2,100.000 Mp. wystarczającą ledwie na 2 bochenki chleba.

Skarb Państwa względnie dyrekcja kolejowa we Lwowie miała też odwagę przesłać obecnie Kościelniakowi tytułem zupełnego odszkodowania za wszystkie 3 lata i za nawiazkę i za kosztu procesowe kwotę 2,100.000 Mp., lubo portorja zapłacone listonoszom od pism w tej sprawie wynoszą więcej niż 2.100.000 Mp.

O stabilizację kursu marki

Wymiana marek na złote

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 8 lutego.

Wczoraj w ministerstwie skarbu odbyło się posiedzenie Rady finansowej, na którym omawiano politykę walutową rządu, w szczególności stabilizację kursu marki przed wprowadzeniem złotego polskiego. Pos. tow. Diamand oświadczył, że zaufanie społeczeństwa do zamierzeń rządu wzrosło, gdyby się udało nadać marce stałą wartość, co można osiągnąć przez rozporządzenie ustalające kurs, poczem winna nastąpić wymiana marek na złote.

Wywiązała się obszerna dyskusja, w wyniku której uznano za konieczne dążyć do stabilizacji

faktycznej, odkładając ustawową na pewien czas. Dyskusję wywołała kwestja wypuszczenia już teraz przed uruchomieniem Banku Polskiego specjalnej waluty przejściowej dla celów kredytowych, czego żądają siery gospodarze. Przeważała opinja, że do tego celu wystarczą bony podatkowe.

P. Grabski oświadczył, że ustalenie wartości marki pod względem prawnym jest możliwe, byłoby to jednak ustaleniem relacji nie w stosunku do złotego, ale do złota, nie widzi jednak konieczności przystąpienia do tego zaraz. Rząd w najbliższym czasie ograniczy się do stabilizacji faktycznej.

Ustawa o bezrobociu

Warszawa (PAT). Sejmowa komisja ochrony pracy w dalszym ciągu zajmowała się ustawą o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Przyjęto dalsze artykuły odnoszące się do funduszków ubezpieczeniowych, przyczem przyjęto za zasadę,

że wkładki ubezpieczeniowe mają być pobierane od faktycznych zarobków ubezpieczeniowych. Udział robotnika określono na pół procent, pracodawcy na 1 i pół procent, skarbu na 1.3 proc.

Macdonald przed parlamentem

Londyn (PAT). Sfery polityczne utrzymują, że wtorkowe wystąpienie premiera przed Izłą z okazji wznowienia obrad parlamentu będzie miało charakter ogólny i przeważnie dotyczyć będzie polityki zagranicznej państwa. Z pośród zagadnień w tym zakresie najważniejsze miejsce poświęca premier kwestji odszkodowań i długów międzysojuszniczych. Rząd angielski obstawiać będzie za ujęciem tych długów międzysojuszniczych. Rząd angielski obstawiać będzie za ujęciem tych spraw z punktu widzenia praktycznego. Kwestję długów

międzysojuszniczych premier uważać będzie za problem oddzielny. Z programu rządu nie wyłączają się również zobowiązania rosyjskie.

MACDONALD ZA UTRZYMANIEM SOJUSZU Z FRANCJĄ

Londyn (PAT). Macdonald oświadczył wobec przedstawicieli prasy, że sojusz francusko-angielski jest podstawą polityki angielskiej. Anglja dąży do tego, aby zapewnić sobie współpracę Stanów Zjednoczonych, zaś sympatję u innych narodów.

Traktat włosko-rosyjski podpisany

Równa się on uznaniu rządu sowieków

Rzym. (PAT). Dnia 7 bm. podpisany tutaj został traktat włosko-rosyjski. W związku z podpisaniem traktatu agencja Stefani ogłasza następujące wyjaśnienie: Zgodnie z oświadczeniem, jakie złożył Mussolini dnia 30 listopada ub. roku w parlamencie, premier włoski oświadczył delegacji rosyjskiej w dniu 31 stycznia na końcowym posiedzeniu konferencji obradującej nad zawarciem

traktatu handlowego, że z uwagi na to, że układ został zawarty, Mussolini uważa sprawę uznania Rosji sowieckiej de iure za rozwiązana. Rząd włoski będzie mógł przystąpić niezwłocznie do mianowania ambasadora przy rządzie moskiewskim, w konsekwencji zaś stosunki między oboma krajami od dnia 7 lutego stają się ostatecznie określone i nawiązane.

SEJM

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 8 lutego.

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu marszałek zawiadomił o nominacji wiceministra Simona kierownikiem ministerstwa pracy.

Po referacie pos. tow. Pragiera przyjęto w 3 czytaniu ustawę o rozciągnięciu na województwo śląskie ustaw o państwowej służbie cywilnej.

Przyjęto w 3 czytaniu ustawę o zakazie wywozu ropy za granicę. Przystąpiono do 3 czytania ustawy

O Powszechnej Służbie Wojskowej

Pos. tow. Biniszkielwicz zaprzeczył twierdzeniu pos. Kwiatkowskiego (chadek), jakoby na Śląsku odbywały się wiece za wprowadzeniem tam powszechnej służby wojskowej. Mowca stwierdził, że p. Korfanty sam zabiegał u rządu, aby przerwa 8-letnia była dotrzymana.

Pos. Korfanty odpowiedział, że nic w tym kierunku nie robił.

Pos. tow. Reger oświadczył, że PPS stoi na stanowisku powszechnej służby wojskowej, jednak Sejm musi dotrzymać przyjęte zobowiązanie, bo nie można z gęby robić cokolwiek. Mowca zgłosił wniosek, aby z Górnego Śląska powoływano do służby wojskowej w miarę potrzeby. Wniosek ten upadł.

Pos. Lewin (koło żyd.) ostro wystąpił przeciw stosowaniu kary śmierci za uchylenie się od służby podczas wojny.

Po dalszych przemówieniach przystąpiono do głosowania.

Odrzucono poprawkę pos. Feldmana (koło żyd.) o zwolnienie nauczycieli religji mojżeszowej.

Przyjęto poprawkę pos. Rudnickiego, przyznającą odroczenie służby uczniom, terminującym u majstrów cechowych.

Odrzucono poprawkę pos. Lewina, aby słuchaczy teologii używano tylko do służby sanitarnej.

Odrzucono poprawkę tegoż posła o zmianę kary śmierci na dożywotnie więzienie.

Odrzucono poprawkę pos. tow. Biniszkielwicza o odroczenie wprowadzenia służby wojskowej na Śląsku.

Przyjęto rezolucję komisji, wzywającą rząd do poboru rekruta w całej Polsce.

Odrzucono poprawkę pos. tow. Regera, aby pobór na Śląsku przeprowadzono w miarę potrzeby.

Przyjęto rezolucję posła tow. Liebermana i pos. Kościakowskiego, wzywającą rząd do uregulowania w całym państwie urzędów stanu cywilnego i do wnieścia ustawy o fizycznym wychowaniu młodzieży.

W końcu przyjęto całą ustawę w 3 czytaniu. Na sali rozlegają się oklaski i głosy: Niech żyje armja!

W dalszym ciągu przyjęto ustawę, zezwalającą rządowi na sprzedaż gruntu kolejowego w Jaremczu stowarzyszeniom kolejarzy okręgu stanisławowskiego pod budowę domu zdrowia.

Po dyskusji nad ustawą o rewindykacji kościołów na kresach wschodnich, odczytano

INTERPELACJE

Pos. dr. Putek wniósł interpelację w sprawie naruszenia art. 30 ustawy o finansach komunalnych przez gminę m. Krakowa.

Pos. tow. Reger wniósł interpelację w sprawie informacji, udzielonej „Gazecie Porannej” przez biuro prasowe prezydium Rady ministrów odnośnie do pułkownika Ścieżyńskiego.

Następne posiedzenie we wtorek.

Komisje sejmowe

(PAT) Warszawa, 8 lut.

Komisja morską na dzisiejszym posiedzeniu dokonała wyboru przewodniczącego, którym został pos. Załuska (ZLN).

Komisja oświatowa przystąpiła do dyskusji nad ekspozycji ministra N. R. i O. P., wygłoszonej na poprzednim posiedzeniu komisji. Dyskusji nie ukończono.

Komisja budżetowa przyjęła dziś w III czytaniu nowelę do ustawy emerytalnej. Następnie po ukończeniu dyskusji szczegółowej nad budżetem ministerstwa spr. zewn. komisja zatwierdziła wszystkie pozycje działu I dochodów pod tytułem: „za-

ząd centralny”. Dłuższą dyskusję wywołał paragraf dotyczący opłat konsularnych. W wydatkach zatwierdzono paragrafy 1—8 włącznie działu I dotyczącego uposażeń, wydatków osobistych, pomieszczeń, biurowości, kosztów podróży, diet, środków lokomocji, wydawnictw, budowli oraz innych wydatków. W paragrafie 5-tym tego działu zmniejszono pozycje p. t. „przesiedlenia” z 67.950 złotych, chcąc przez to zwrócić uwagę ministerstwa spr. zewn. na wydatki związane ze zmlanami na placówkach zagranicznych.

Przyjazd p. Zamoyskiego

Warszawa (tel. wł. „Naprz.”). Wczoraj o 8 wieczór przybył minister spraw zagr. p. Zamoyski.

O finanse komunalne

Warszawa (tel. wł. „Naprz.”). Do wiceministra skarbu p. Markowskiego zwróciła się delegacja Związku miast w składzie p. Zawadzkiego, pos. tow. Bobrowskiego i p. Grotowskiego w sprawie wydania rozporządzeń wykonawczych do ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Konferencja z p. Youngem

Warszawa (tel. wł. „Naprz.”). Wczoraj o 4 po poł. premier Grabski odbył konferencję z p. Hiltonem Youngem w sprawie sytuacji finansowej państwa w związku z jego misją doradczą.

Ofiara marszałka Piłsudskiego

Warszawa (tel. wł. „Naprz.”). Jak się Wasz korespondent dowiaduje, dochód z odczytu marszałka Piłsudskiego o powstaniu 1863 r. wynosił około 10 miliardów marek. Marszałek oddał cały dochód na rzecz weteranów 63 r.

W obronie kultury

Przeciw drożyznie papieru

Warszawa (tel. wł. „Naprz.”). Do premiera Grabskiego zgłosiła się delegacja zrzeszeń dziennikarzy, literatów i wydawców w sprawie ciężkiego położenia wydawnictw. Deputacja oświadczyła się przeciw podwyżce cła na papier zagraniczny. P. Grabski przyrzekł przychylnie rozpatrzenie podniesionych postulatów.

Trocki urządzuje

Moskwa (PAT). Rada komisarzy ludowych zatwierdziła następujący skład rady obronnej pracy: przewodniczący Kamieniew, członkowie: Czurupa, Sokolnikow, Dzieżyński, Krasin, Trocki, Tomski, Piatokow, Krzyżanowski i Rudzutak.

Kilka słów o polskiej Ymce

W ubiegłym miesiącu prasa polska podała do wiadomości publicznej krótką notatkę o tem, że dnia 9 grudnia 1923 r. odbywała się w Warszawie w obecności prezydenta Rzeczypospolitej, uroczystość przekazania władzy i majątku amerykańskiej YMCA zarządowi polskiemu. Notatkę tę odczytano z zainteresowaniem, gdyż każdy uczestnik wojny z bolszewikami korzystał z urządzeń lub dobrodziejstw „Cioci Ymci”, albo przynajmniej miał z tą instytucją do czynienia.

Otóż po ukończonej wojnie z bolszewikami główne zadanie amerykańskiej Ymcy w Polsce również się skończyło. Po zawarciu pokoju w Rydze, Ymca wojenna została zlikwidowana. Pozostała jedynie grupa kilku Amerykanów, którzy czyniąc zadość życzeniu, oficjalnie wyrażonemu zarządowi amerykańskiej Ymcy przez odpowiednich przedstawicieli społeczeństwa, postanowili założyć u nas, jako instytucję stałą, Polską Ymca, to znaczy instytucję polską pod kierownictwem polskim, przystosowaną do warunków naszych, a mającą te same ideały, te same dążenia, ten sam program, dzięki którym instytucja ta w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki rozwinęła się w ciągu lat 50 tak, że niema obecnie prawie wioski, któraby nie miała swojego ogniska Ymca, niema miasta, któreby nie miało swojego gmachu Ymca, a są miasta, posiadające po kilka ogromnych gmachów Ymca, wystawienie których kosztowało nieraz i po kilka milionów dolarów.

Nasuwa się tutaj nawiasem pytanie: skąd ta instytucja czerpie tak olbrzymie fundusze? — Pieńdże te daje hojnie społeczeństwo amerykańskie, które wszędzie i na każdym kroku widzi i odczuwa dobre skutki pracy Ymcy, gdyż praca ta obejmuje wszystkie warstwy społeczeństwa, a to dzięki wszechstronnemu swojemu programowi, który dąży do rozwoju człowieka pod każdym względem, a mianowicie pod względem umysłowym, fizycznym, towarzysko-obywatelsko-społecznym i duchowym.

Polska Ymca posiada obecnie trzy centra miejscowe: w Warszawie, Łodzi i Krakowie, czternaście ognisk kolejowych na terenie wileńskiej dyrekcji PKP, oraz w Warszawie jedno ognisko i dwa domy noclegowe dla oficerów W. P. Wszystko znajduje się obecnie pod zarządem centralnego Komitetu Ymca, złożonego jedynie z Polaków, wybranych na wspomnianym zjeździe delegatów. Oprócz tego każde centrum miejscowe znajduje się pod kierownictwem miejscowego Komitetu, złożonego z wybitnych obywateli miejscowych, który zbiera się raz na miesiąc i we wszystkich sprawach zasadniczych decyduje. Nasi przyjaciele amerykańscy, którzy jeszcze z nami współpracują, czynią to w charakterze fachowych doradców.

W Krakowie Ymca, realizując swój program oświatowy, uruchomiła swojego czasu dość bogatą bibliotekę polską, a w najbliższym czasie bibliotekę angielską, złożoną z blisko tysiąca książek. Kursy angielskie i francuskie Ymca są już dobrze znane w Krakowie i jest na nie tak wielkie zapotrzebowanie, że uznano za konieczne rozpocząć owe kursy od 14 bm. — Prócz tego rozpoczynają się obecnie kursy stenografii.

Praca towarzysko-społeczna krakowskiej Ymca koncentruje się na razie całkowicie w lokalu ogniska przy ulicy Retoryka 1, gdzie w miłej, czystej, cieplej, jasno oświetlonej sali, członkowie i uczestnicy mogą bardzo przyjemnie spędzić chwile wolne, przy czytaniu najrozmaitszych czasopism krajowych i zagranicznych, przy grze w szachy i innych grach towarzyskich. — Dla lepszego związania swych członków węzłem przyjaźni, Ymca krakowska rozpoczęła w ostatnich czasach szereg wieczorów towarzyskich dla wszystkich bez wy-

jątku członków i uczestników. Na wieczorach tych podaje się herbatę i przekąski, a urozmaicone są produkcjami muzykalno-wokalnymi i przemówieniami. Na ostatnich wieczorach występowały tak wybitni artyści krakowscy, jak p. prof. Grodzicka, p. prof. Peters, p. Mściwojewska, p. Sobański, — przemawiali zaś tak wybitni mężowie nauki, jak p. prof. Morawski, p. prof. Estreicher, p. prof. Hobborski i p. prof. Dyboski. — Wieczory te, na których panował przemily nastrój, kończyły się odśpiewaniem kolęd.

Nie mogła jeszcze Ymca w Krakowie wprowadzić w życie całkowitego swojego programu rozwoju fizycznego dla braku personalu. Utworzono jedynie kilka grup młodzieży dla ćwiczeń gimnastycznych. Obecnie przyjechał do Krakowa specjalista, Amerykanin p. F. Eyman, który obejmie kierownictwo tego działu tutaj i jednocześnie będzie przeprowadzał plan wytrenowania kierowników departamentu wychowania fizycznego dla całej Ymca polskiej.

P. Eyman pracuje w tym dziale od lat 20-tu, podczas których prowadził ćwiczenia wszelkiego rodzaju, organizował kursy i trenował ludzi w Ameryce, Francji i Polsce. Jasnym jest, że p. Eyman w bardzo krótkim czasie postawi u nas ten dział na odpowiednim poziomie.

Co się tyczy pracy duchowej, Ymca krakowska nic konkretnego na tem polu zrobić nie zdołała. Jedyną dotąd jej zasługą w tym kierunku jest to, że się przyczyniła do umoralnienia młodzieży przez ofiarowanie swym członkom i uczestnikom godziwej, zdrowej rozrywki i miejsca dla spędzenia chwil wolnych w sposób dla nich pożyteczny i miły. Należy jednak podkreślić tutaj, że Ymca dą-

ży do wytworzenia i utrwalenia wśród młodych ludzi poczucia honoru, a w swoim programie szerzenia idei chrześcijańskiej unika wszelkiej agitacji czy to politycznej, czy wyznaniowej.

CENY OGŁOSZEŃ w złotych polskich oblicza się po urzędowym kursie franka złotego w dniu wpłaty
Za 1 wiersz millimetry:
Ceny ogłoszeń Zwykłe 10 gr. — Nadesłane 25 gr. — Po kronice 30 gr. **Ceny ogłoszeń**
Na I. stronie 40 groszy
Ogłoszenia zamiejscowe 50% droższe. Ceny powyższe obowiązuja od dnia zmiany w nagłówku. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.
DZIAŁ INSERATOWY „NAPRZODU” DUNAJEWSKIEGO L. 5. — TELEFON 310. — KONTO P. K. O. Nr. 140.256.

POWIATOWA KASA CHORYCH W OŚWIĘCIMIU

L. 110/24 P.

OBWIESZCZENIE.

Na zasadzie art. 21 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. Dz. u. Rzp. Nr. 44 poz. 272 oraz reskryptu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 31-go stycznia 1924 Nr. rozp. 675/VII Rada powiatowej Kasy chorych w Oświęcimiu powodowana niezmiernym wzrostem drożyzny, a tem samem ogromną zwyżką cen środków leczniczych, opatrunkowych, opłat szpitalnych tudzież innych wydatków Kas i biorąc pod uwagę obecne zmiany w stosunkach zarobkowych i nieproporcjonalnie niskie zasiłki w stosunku do pobieranych faktycznie płac członków Kasy rozszerza z dniem 4 lutego b. r. granicę płacy ustawowej dziennej z Mkp. 5,000.000 do Mkp. 15,000.000 dziennie.

Wobec tego § 19 statutu obejmować będzie XXI grup zarobkowych z tem, że do ostatniej grupy przydziałać się będzie ubezpieczonych z faktycznym zarobkiem ponad 15,000.000 Mkp. dziennie. Stosownie do tego podwyższone zostaną odpowiednio wszystkie opłaty, jak też ustawowe zasiłki dla ubezpieczonych.

Wzywa się zatem wszystkich P. T. pracodawców, aby w ciągu 5-ciu dni od daty niniejszego ogłoszenia przedłożyli Kasie wykazy swoich pracowników z dokładnym ogłoszeniem rzeczywiście pobieranych zarobków, a to: płacy miesięcznej, tygodniowej, względnie dziennej **obok pensji lub płacy roboczej** podać należy wszelkie świadczenia w gotówce (procent, tantiemy, gratyfikacje dodatki i t. p.) i w naturze (mieszkanie, utrzymanie, ordynarię, odzież, opał, światło, mleko, pole, prawo paszy itp.) z wyszczególnieniem rodzaju i ilości przedmiotu świadczenia i t. d.

W razie nieprzedłożenia wykazu prócz kar przewidzianych ustawą Kasa Chorych na podstawie art. 20 i 76 a. wyżej wzmiankowanej ustawy, przeprowadzi z urzędu zmianę grup zarobkowych. Wszelkie reklamacje przeciw podniesieniu skal z urzędu nie będą uwzględnione. W ten sam sposób postąpi Kasa w wypadku przedłożenia wykazów **nieodpowiadajacych powyższym warunkom** (n. p. w wypadku podania kwoty wartości świadczeń w naturze zamiast zgłoszenia ich rodzaju i ilości).

Również sami ubezpieczeni we własnym interesie (zasiłki pieniężne, szpitalne, dla położnic i pogrzebowe) powinni starać się o to, aby pracodawcy niniejszemu wezwaniu uczynili zadość, przyczem zaznacza się, że po myśli art. 55 ust. II pracodawcy obowiązani są dać listę płatniczą Kasy chorych do przejrzania każdemu ze swych pracowników.

Tablice nowych grup zarobkowych, wysokość opłat członków i pracodawców, jak też zasiłków, wydaje Kasa na żądanie po cenie własnych kosztów w godzinach urzędowych od 8-ej do 15-ej.

Oświęcim, dnia 7-go lutego 1924 r.

173

RADA POWIATOWEJ KASY CHORYCH W OŚWIĘCIMIU

Unieważniam książeczkę woj- skową, wydaną przez P.K.U. rżeszów, wystawioną na Izraela Markusa Mahlera, urodzonego w roku 1898.

UWAGA!

Za każde 100 kg. sta- rego żelaza dajemy 300 kg. drzewa opa- łowego. Zgłoszenia:

„ŻELIWO”

Kraków, 168
Zwierzyniecka 35

KREM FASCINATA

udelikatnia cerę 149

WSZĘDZIE DO NABYCIA

Reklama dźwignią handlu!

**„PAN TADEUSZ”
ADAMA MICKIEWICZA**

DO NABYCIA

**WE WSZYSTKICH ROBOTNICZYCH
SPÓŁDZIELNIACH ZWIĄZKU**

„PROLETARJAT”